

Riigikogu Rahanduskomisjon
Lossi Plats 1a
15165 Tallinn

09.05.2017

Kaupmeeste Liidu arvamus magustatud joogi maksu seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud Mihhail Stalnuhhin!

Täname võimaluse eest esitada magustatud joogi maksu seaduse eelnõule tagasisidet ja ettepanekuid. Kuna meie tagasiside Rahandusministeeriumile jäi tehniliste probleemide tõttu ametnikel kahe silma vahele, on selle esitamine Riigikogule meile esimene ja ainus tagasiside andmise võimalus. Toome välja vaid ühe punkti, mis on meile kriitilise tähtsusega.

Laovarude maksustamine, eelnõu §8, lõige 1

(1) Enne 2018. a 1. jaanuari imporditud või esmakordselt kättesaadavaks tehtud magustatud jooki, mis on jaemüügikohta toimetamata, maksustatakse esimesel võõrandamisel Eestis levitamiseks või tarbimiseks või selle toimetamisel jaemüügikohta alates nimetatud kuupäevast.

Selle sätte alusel kuuluvad maksustamisele kõik tooted, mille kaubandusettevõtted on tootjalt tellinud, aga mis ei ole veel 1.jaanuariks 2018 kauplustes riulile pandud. See mõte läheb vastuollu kaubanduse lao ning logistika tööloogikaga, samuti vaba turumajanduse loogikaga.

Laovarude inventuurikohustus ja selle pealt maksustamine ei ole mingilgi moel põhjendatud ootus ning loob kaubandussektorile suure koormuse aasta kiireimal ajal. See on ebaoproportsionaalne arvestades pea olematut kasu riigile ning elanikkonnale. Samuti ei ole laovarude maksustamise mõtet kordagi mainitud senistel kohtumistel Rahandusministeeriumiga, kus ametnikud ei olnud sellist sätet ette näinud. Seega lisati nõue eelnõusse läbimõtlematult ja läbianalüüsimatult poliitilisel tasandil viimasel hetkel. Selgitame, miks see läbimõtlematu täiendus tekitab kaubandussektorile olulisi probleeme.

Meil on igal hetkel tootjatelt tellitud partiid kaupu transpordis, vaheladudes, keskladudes ning müügikoha laos või riulitel. Jooke enamasti 1-2 kuu varu jagu. Kõigi kaupmeeste majandustarkvara süsteemides ei pruugi olla arvestust selle üle, kas müügikohtades on parasjagu 30% või 80% konkreetsete partiide varust. Selline arvepidamine partiide üle ilma olemasoleva tarkvaralahendusega läheb väga keeruliseks. Varem ostetud partiide tuvastamiseks peaksime hakkama aru saama, millisest partiist ja millal on kuhugi poodi midagi veetud või siis inventuuri põhjal maksu maksma. S.t. et peaks tegema inventuuri jõulude ja aastavahetuse paiku, mis on kaubandussektorile aasta kõige kiirem aeg. Pealegi, lisaks võimalikule magusate jookide ettevarumisele, võib laovarude suurenemine olla seotud teatud kaupade sesoonsusega, uute poodide avamisega, tarnekindluse garanteerimisega jms.

Lisaks tehnilistele probleemidele ja ebamõistlikule halduskoormusele, mis sellise inventuuri tegemisega kaasneksid, on põhimõtteline turu loogika kõigi kaupade puhul, et turuosalisel enne mistahes teada olevaid või prognoositavaid kallinemisi võivad varuda kaupade lattu. Ettevõtted kalkuleerivad ja võtavad riske tulenevalt vabast rahast, läbimüügist, rikkumisest, hoiustamistingimustest jne. On üldine põhimõte, et varasemalt soetatud kaubad kuuluvad ostjale ja tagantjärele maksustamisele ei kuulu. Suhkruga maksustatud jookidele sellise erikohtlemise kehtestamine rikub seda põhimõtet ega ole kaubandussektori hinnangul kuidagi põhjendatud. Eriti kuna alkoholi puhul sellist meetodit ei rakendata.

Lisaks eelnevale tekib antud regulatsiooni tulemusel olukord, kus suuri müügipindu omavad ettevõtjad on väikekauplusi pidavatest ettevõtjatest oluliselt eelistatud seisundis, kuna suurtesse kauplustesse saab enne 01.01.2018.a. varuda ja ladustada oluliselt suurema hulga maksustamisele mittekuuluvaid magustatud jooke.

Teeme ettepaneku, et §8 võetaks eelnõust välja.

Põhimõtteline tagasiside

Seaduseelnõule ei ole koostatud väljatöötamiskavatsust. Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 1 lg 1 kohaselt peab eelnõu ettevalmistaja koostama väljatöötamiskavatsuse. Selle puudumise tõttu puudub eelnõul korralik mõjuanalüüs, eriti selles osas, mis puudutab eelnõu meetmete majanduslikke kõrvalmõjusid. Kuna tegemist ei ole olemuslikult kiireloomulise eelnõuga, taunib Kaupmeeste Liit riigipoolset kõrvalekaldumist seadusloome heast tavast. Samuti juhime tähelepanu asjaolule, et 5 tööpäeva andmine Rahandusministeeriumi poolt seaduseelnõu kooskõlastamiseks Eesti kahe suurima sektoriga, kus maksumõju ulatub kümnetesse miljonitesse eurodesse, on selgelt ebapiisav aeg.

Loodame, et peate võimalikuks meie ettepanekut arvestada. Vajadusel oleme valmis oma seisukohta lähemalt selgitama.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Peil

Tegevjuht

Eesti Kaupmeeste Liit